

Zagreb, 10.03.2022.

- NACRT -

## **Z A P I S N I K**

### **3. SJEDNICE VIJEĆA INICIJATIVE ZA HR-OOZ**

Datum: četvrtka, 10. ožujka 2022.

Mjesto: online / Adobe Connect

Vrijeme: 11:00 - 12:15 sati

Prisutni:

- dr. sc. Zoran Bekić, Sveučilište u Zagrebu Sveučilišni računski centar (Srce)
- Draženko Celjak, dipl. ing., Sveučilište u Zagrebu Sveučilišni računski centar (Srce), zamjenik člana Vijeća i suvoditelj Radne skupine za definiranje strukture i načela HR-OOZ-a
- Karolina Holub, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, suvoditeljica Radne skupine za definiranje strukture i načela HR-OOZ-a
- prof. dr. sc. Anica Hunjet, Sveučilište Sjever, zamjenica člana Vijeća
- prof. dr. sc. Gordan Jelenić, Sveučilište u Rijeci, član Vijeća
- prof. dr. sc. Tomislav Kilić, Sveučilište u Splitu, zamjenica člana Vijeća
- doc. dr. sc. Mario Konecki, Sveučilište u Zagrebu, član Vijeća
- dr. sc. Bojan Macan, Institut Ruđer Bošković, zamjenik člana Vijeća i suvoditelj Radne skupine za izradu prijedloga nacionalnog plana i politika otvorene znanosti
- Ivan Marić, dipl. ing., Sveučilište u Zagrebu Sveučilišni računski centar (Srce), predsjednik Vijeća
- dr. sc. David Matthew Smith, Institut Ruđer Bošković, zamjenik predsjednika Vijeća
- dr. sc. Slaven Mihaljević, Sveučilište u Zagrebu, Sveučilišni računski centar (Srce)
- prof. dr. sc. Mirko Planinić, Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno - matematički fakultet, predsjednik Strateškog odbora za istraživačku infrastrukturu
- dr. sc. Kristina Posavec, Sveučilište u Zagrebu Sveučilišni računski centar (Srce)
- prof. dr. sc. Ivanka Stričević, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, članica Vijeća
- izv. prof. dr. sc. Marijana Pećarević, Sveučilište u Dubrovniku, članica Vijeća
- prof. dr. sc. dr. sc. Zvezdan Penezić, Sveučilište u Zadru
- prof. dr. sc. Antun Stoić, Sveučilište u Slavonskom Brodu, član Vijeća

Sastanak vodio: Ivan Marić

Zapisnik vodio: Kristina Posavec, Slaven Mihaljević

#### **DNEVNI RED**

1. Usvajanje Zapisnika s druge Sjednice Vijeća Inicijative za HR-OOZ
2. Status Inicijative za HR-OOZ
  - Članstvo
  - Promocija i vidljivost
3. Aktivnosti radnih skupina - status i planovi
4. Razno

- Ad 1. Ivan Marić (Srce) zaželio je dobrodošlicu prisutnima te je pozdravio gosta sjednice prof. dr. sc. Mirkom Planinićem koji obnaša funkciju predsjednika Strateškog odbora za istraživačku infrastrukturu pri Ministarstvu znanosti i obrazovanja koji je došao na poziv predsjednika Vijeća Inicijative za HR-OOZ Ivana Marića (Srce). Predstavljen je prijedlog dnevnog reda sjednice koji je jednoglasno usvojen. Sjednica je nastavljena s usvajanjem zapisnika druge sjednice Vijeća koji je također jednoglasno prihvaćen.
- Ad 2. Ivan Marić (Srce) dao je kratki izvještaj o statusu Inicijative za HR-OOZ te je Vijeće obaviješteno da je Inicijativi pristupila jedna nova članica – Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu.

Također su predstavljene aktivnosti vezane uz vidljivosti i promociji Inicijative te su pozvane sve članice Inicijative da rade na diseminaciji i šalju Srcu informacije o svojim aktivnostima vezanim za Inicijativu za HR-OOZ. Draženko Celjak (Srce) i Slaven Mihaljević (Srce) predstavili su dio programa na ovogodišnjoj konferenciji Srce DEI 2022 u sklopu kojih će biti predstavljena Inicijativa za HR-OOZ, riječ je o tematskim blokovima *Znanost i podaci* i *Hrvatski oblak za otvorenu znanost*.

- Ad 3. Bojan Macan (IRB) izvijestio je Vijeće o aktivnostima Radne skupine za izradu prijedloga nacionalnog plana i politika otvorene znanosti. Održana su 4 sastanka radne skupine. Radna skupina podijelila se u 3 podskupine koje će izraditi tekst pojedinih poglavlja: Grupa za implementaciju otvorene znanosti, Grupa za otvoreni pristup i Grupa za infrastrukturu. Radna skupina se pojačala stručnjacima za određene tematike te su pozvali 4 pridružena člana: dr. sc. Davor Davidović, Institut Ruđer Bošković, Marijana Glavica, Sveučilište u Zagrebu Filozofski fakultet, Slaven Mihaljević, Sveučilište u Zagrebu Sveučilišni računski centar (Srce) i Iva Melinščak Zlodi, Sveučilište u Zagrebu Filozofski fakultet.

Radna skupina napravila je konačnu verziju odredaba novog Zakona o znanosti i visokom obrazovanju koje se tiču otvorene znanosti te je 19. siječnja 2022. prijedlog odredaba poslan u Ministarstvo znanosti i obrazovanja. U nacrtu Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti 'otvorena znanost' se spominje samo na jednom mjestu u čl. 2, st. 4 u ožujku 2022.

Radna skupina je izvijestila Vijeće kako se plan aktivnosti nije službeno izmijenio, ali da su se očekivani rokovi pomaknuli zbog velike količine obveza i posla članova radne skupine.

Radna skupina je iznijela svoje nedoumice oko vrste dokumenta koji treba sastaviti vezano uz izradu prijedloga nacionalnog plana otvorene znanosti, a nedoumice se odnose na sljedeće stavke: je li riječ o općem dokumentu politike, akcijskom planu ili nacionalnom planu, treba li dokument imati ciljeve, rezultate i akcije, treba li dokument sadržavati jasno navedeno tko je za što zadužen, treba li u dokumentu spominjati financijske obveze, koji će biti službeni naziv dokumenta. Bojan Macan napomenuo je kako u prijedlogu odredbi za novi Zakon stoji sljedeće: „*Ministarstvo nadležno za znanost donosi nacionalnu politiku i akcijski plan otvorene znanosti za razdoblje od 5 godina u kojem će se utvrditi modaliteti i instrumenti osiguravanja otvorene znanosti.*” te s obzirom na navedeno postavio pitanje o odabiru službenog naziva dokumenta Nadalje, istaknuo je da radnu skupinu zanima informacija o tome koliko taj dokument treba biti detaljno razrađen. Također, radna skupina je došla do

zaključka da se u ovom trenutku ne spominju točne uloge i zaduženja već da se sve zadrži na načelnoj razini.

Radna skupina je izvijestila Vijeće da je dogovorena generalna struktura nacionalnog plana otvorene znanosti koji će se sastojati od uvoda i 3 poglavlja. Poglavlje pod nazivom Otvorena znanost kao osnovni model provođenja znanosti vodit će koordinatorica grupe izv. dr. sc. Jadranka Stojanovski (UNIZD), Otvoreni pristup rezultatima istraživanja znanstvenih istraživanja vodit će koordinator grupe dr. sc. Bojan Macan (IRB), a Istraživačke infrastrukture i e-infrastrukture za otvorenu znanost vodit će koordinator grupe dr. sc. Zoran Bekić (Srce). Istaknuto je da će unutar svakog poglavlja biti podjela na potpoglavlja te dio u kojem će biti definirana politika, ciljevi, rezultati i akcije. Bojan Macan (IRB) istaknuo je mišljenje radne skupine vezano uz rezultate za koje smatraju da možda nisu potrebni jer se mogu iščitati iz ciljeva i akcija te je dogovoreno da nema financijskih obveza i jasnih zaduženja za određene aktivnosti. Do kraja ožujka 2022. neće biti izrađena konačna verzija prijedloga Nacionalnog plana otvorene znanosti zbog velike količine posla i obveza svih članova radne skupine. Očekuje se da će radna skupina do svibnja izraditi prvi prijedlog dokumenta.

Ivan Marić (Srce) osvrnuo se na nove pridružene članove Radne skupine za izradu prijedloga nacionalnog plana i politika otvorene znanosti i zamjenu članova radnih skupina te naglasio kako je ideja da se u radne skupine dodaju članovi koji će pridonijeti svojim radom te kako treba cijeniti svačiji doprinos. Vijeće je jednoglasno podržalo zamjenu i priključenje pridruženih članova radnoj skupini.

Ivan Marić (Srce) je podržao produljenje rokova te je naglasio da bi se zadnji rok trebao zadržati, 1. lipnja za kada je predviđena zadnja sjednica Vijeća Inicijative za HR-OOZ.

David Matthew Smith (IRB) pozdravio je sve sudionike te gosta sjednice, Maria Planinića dekana Prirodoslovno – matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Komentirao je iz pozicije člana radne skupine za donošenje nacrt prijedloga novog Zakona o znanosti i visokom obrazovanju postupak donošenja tog nacrt, te je istaknuo kako se prva reakcija Ministarstva znanosti i obrazovanja odnosila na činjenicu da je tekst prijedloga kojeg je sastavila Radna skupina za izradu prijedloga nacionalnog plana i politika otvorene znanosti smatran preopširan i prekomplikiran za uvrštavanje u prijedlog zakona, te je ministarstvo predložilo da će pojednostaviti članke te ih uključiti u Zakon, ali nažalost to se nije dogodilo. Izjavio je kako nije zadovoljan s tim, ali da još nije sve izgubljeno te da nije vrijeme za odustajanje već za intenzivno lobiranje i samih ustanova i Vijeća HR-OOZ-a. Predložio je da Ivan Marić (Srce), izv. prof. dr. sc. Irena Martinović Klarić (HRZZ) i on traže sastanak s državnim tajnikom u Ministarstvu znanosti i obrazovanja, Ivicom Šuškom kako bi ozbiljnije porazgovarali o toj temi. Izjavio je da se slaže s Bojanom Macanom (IRB) oko odredbi s otvorenom znanosti u prijedlogu odredbi novog Zakona te smatra da se tekst ne treba pojednostaviti dok se ne dobije povratna informacija u kojem smjeru treba ići prilagodba teksta.

David Matthew Smith (IRB) smatra da kako bi dokumenti trebali imati minimalne nacionalne elemente koji trebaju učiti u Nacionalni plan otvorene znanosti kako bi institucije koje se žele ozbiljnije time baviti imale to riješeno na nacionalnoj razini.

Ivan Marić (Srce) je podržao prijedlog Davida Matthew Smitha (IRB) te zaključio ako se u ovo vrijeme piše novi zakon koji ne pokriva teme kao što su otvorena znanost ili područja istraživačkih i digitalnih infrastrukture tada nije moguće ostvariti usklađenost s trendovima koji su sada zastupljeni u znanosti i obrazovanju te će takav zakon biti u neskladu s drugim zakonima. Prvi korak je sastanak s državnim tajnikom u Ministarstvu znanosti i obrazovanja kao što je David Matthew Smith (IRB)

predložio. Također je zaključeno da je slanje komentara na prijedlog zakona tijekom javnog savjetovanja isto jedna od opcija, ali da prije toga odrediti što se želi uključiti u zakonu.

Ivan Marić (Srce) je podržao prijedlog radne skupine vezano uz strukturu dokumenta nacionalnog plana otvorene znanosti. Dogovorena je suradnja s prof. dr. sc. Mirkom Planinićem koji obnaša funkciju predsjednika Strateškog odbora za istraživačku infrastrukturu pri Ministarstvu znanosti i obrazovanja, vezano uz dio koji se odnosi na usklađivanje odredbi vezanih uz istraživačku infrastrukturu i infrastrukturu za otvorenu znanost koji trebaju biti sinkronizirani.

Ivan Marić (Srce) smatra da se treba napraviti podloga za izradu službenog dokumenta. Dokument radne skupine sadrži referencijalne smjernice koje država može uzeti ili u istoj formi proglasiti nacionalnim planom te dodati financijske elemente. Druga opciju koju je navode odnosi se na institucije koje bi imale mogućnost uzeti dokument i na temelju njega napraviti svoju politiku otvorene znanosti. Ivan Marić (Srce) smatra da je teško u ovom trenutku doći do službenog i točnog naziva dokumenta. Bojan Macan (IRB) je rekao da će radna skupina poslati Vijeću prijedlog naziva dokumenta na razmatranje.

Zoran Bekić (Srce) član Radne skupine za izradu prijedloga nacionalnog plana i politika otvorene znanosti istaknuo je kako se problem s nazivom pojavio unutar radne skupine zbog Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske jer taj zakon eksplicitno propisuje da dokumente koji se nazivaju „nacionalni plan“ može donositi jedino Vlada. Tu se pokrenula rasprava unutar radne skupine. Zoran Bekić (Srce) je konstatirao u kolikoj mjeri je taj Zakon o strateškom planiranju stvarno tvrd i kako se primjenjuje u Hrvatskoj te bi u tom slučaju dokument trebala donositi Vlada te je pitanje hoće li onda Ministarstvo biti spremno kroz Vladu predlagati nacionalni plan otvorene znanosti ili taj dokument treba nazvati drugačije kako bi pojednostavili proceduru donošenja tog dokumenta.

Ivan Marić (Srce) je odgovorio kako smatra da nije zabranjeno nazvati neki dokument nacionalni plan koji je izradila inicijativa za HR-OOZ, a nacionalni plan reproduciran od strane Vlade je drugi dokument. Ideja je bila da se izradi nacionalni plan otvorene znanosti koji ima podršku Ministarstva ili Vlade RH kao što ga i ostale zemlje u Europi i svijetu imaju.

<b>Zaključak</b>	Radna skupina za izradu prijedloga nacionalnog plana i politika otvorene znanosti treba napraviti nacrt nacionalnog plana otvorene znanosti koji će zatim Vijeće raspraviti i odlučiti na koji način komunicirati rezultate prema MZO. Krajnji rok za izradu je 1. lipnja 2022. Radna skupina će predložiti naziv dokumenta nacionalnog plana otvorene znanosti koji će Vijeće razmotriti.
------------------	--

Draženko Celjak (Srce) izvijestio je Vijeće o aktivnostima Radne skupine za definiranje strukture i načela HR-OOZ-a. Održano je 5 sastanka radne skupine. Sastav članova radne skupine se nije mijenjao, ali imaju najavu jedne promjene na Sveučilištu u Rijeci, članica Lea Lazzarić angažirat će se u Radnoj skupini za izradu prijedloga nacionalnog plana i politika otvorene znanosti, a zamijenit će ju Ivana Dorotić Malič. Prvi očekivani rezultat radne skupne su kriteriji uvrštavanja u katalog usluga i resursa HR-OOZ-a. Inicijalni nacrt je poslan Vijeću 14. veljače 2022. te je Vijeće dalo 3 sugestije za izmjenu. Jedna sugestija se odnosila na naziv dokumenta te je prijedlog bio da se u nazivu navede da se uvrštavanje odnosi na katalog usluga HR-OOZ-a umjesto na HR-OOZ. Druga sugestija bila je da se u Kriterijima, osim

evidentiranja usluge u modulu Oprema i usluge Hrvatskog informacijskog sustava znanosti RH (CroRIS), zahtijeva da i pružatelj usluge bude evidentiran u CroRIS-u. Treći komentar odnosio se na dostupnost usluge, u prijedlogu radne skupine bilo je predloženo da svaka usluga koja ulazi u HR-OOZ mora imati nadzor i dostupnost minimalno 90%. Sugestija Vijeća bila je da se taj dio vezan uz dostupnost ukloni te da je opis usluge mjesto gdje pružatelj usluge mora definirati dostupnost svoje usluge. Nakon toga je na korisniku usluge da odluči odgovara li mu takva usluga ili ne. Radna skupina je prihvatila sve prijedloge Vijeća te je dokument prošao lekturu i spreman je za objavu. Radnu skupinu je zanimalo može li se taj dokument objaviti i može li biti objavljen pod nazivom *Kriteriji uvrštavanja u katalog usluga i resursa HR-OOZ-a* ili je potrebno staviti napomenu da je to prijedlog kriterija. Sljedeći rezultat radne skupine je pravilnik HR-OOZ-a kojim bi se trebalo definirati održivu organizacijsku i upravljačku strukturu. Pravilnik bi trebao sadržavati 7 poglavlja, dio tih poglavlja je već razrađeno i skoro završeno, dok se neka poglavlja dovršavaju. Radna skupina bi trebala imati nacrt pravilnika do kraja ožujka nakon čega će ga poslati Vijeću na raspravu. Konačna verzija dokumenta trebala bi nastati tijekom travnja.

Ivan Marić (Srce) naveo je kako se dokument može objaviti na wikiju radne skupine te zaključio kako bi se trebalo pričekati s objavom dok svi dokumenti radnih skupina ne budu gotovi kako bi se objavili kao skup dokumenata kao konačni rezultat rada radne skupine. Vijeće je podržalo prijedlog.

Draženko Celjak (Srce) naveo je da će kriteriji ostati i dalje kao izdvojeni dokument jer vjeruje da će se ti kriteriji nakon nekog vremena ažurirati i prilagođavati konkretnim uslugama.

Draženko Celjak (Srce) je predstavio treći rezultat radne skupine koji se odnosi na uspostavu kataloga usluga HR-OOZ-a. Nakon uvida u stanje razvoja CroRIS-a zaključeno je da se katalog usluga HR-OOZ-a može u implementaciji osloniti na modul Oprema i usluge CroRIS-a te kako ovdje ne bi trebala nastati potreba za razvojem zasebnog sustava već bi se, u implementaciji kataloga usluga, oslonili na CroRIS. Radna skupina je krenula s prikupljanjem inicijalnog skupa usluga koje će biti uvrštene u HR-OOZ katalog. Trenutno je prikupljeno 11 usluga. Draženko Celjak (Srce) ovim putem je pozvao sve članove Vijeća da na mail adresu Radne skupine [hr-ooz-struktura@srce.hr](mailto:hr-ooz-struktura@srce.hr) jave ako na njihovim ustanovama postoje usluge za koju smatraju da trebaju biti uključene u budući katalog kako bi stupili u kontakt s osobom koja održava uslugu i vidjeli što bi eventualno usluga trebala u budućnosti dodatno imati kako bi bila uključena u katalog. Sukladno terminskom planu kojeg je zadalilo Vijeće, katalog treba biti spreman u lipnju 2022. te radna skupina smatra da je taj rok održiv.

Ivan Marić (Srce) izjavio je da je radna skupina dobro obavila zadatak. Zahvalio se članovima i suvoditeljima obje radne skupine na iscrpnim izvještajima rada radnih skupina i njihovom angažmanu.

David Matthew Smith (IRB) je također pohvalio obje radne skupine i zahvalio se na radu.

<b>Zaključak</b>	Radna skupina za definiranje strukture i načela HR-OOZ-a treba završiti pravilnik i katalog usluga HR-OOZ-a do lipnja 2022. te će
------------------	---

	svi dokumenti koje je radna skupina izradila biti zajednički objavljeni.
--	--

Ad 4. Razno

Nije bilo dodatnih komentara te je Ivan Marić (Srce) zaključio treću sjednicu Vijeća Inicijative za HR-OOZ.

Zapisnik vodio:

Predsjednik Vijeća Inicijative za HR-OOZ

Kristina Posavce, Slaven Mihaljević

Ivan Marić